

Narhval *Monodon monoceros*

🇩🇰 Náhvalur 🇸🇪 Qilalugaq qernertaq 🇫🇮 Náhvalur 🇳🇴 Narhval 🇬🇧 Narwhal

To narhvaler © Paul Nicklen

Narhvaler er mellemstore arktiske **tandhvaler**, som er kendt for den **stødtand**, som hannerne udvikler. De har lys grå hud med mørkere pletter langs ryg og sider samt hvid bug. Førsteleddet, nar-, kommer af oldnordisk ná og betyder "lig", formodentlig med henvisning til dens farvetegninger, der kan ligne et menneskelig. Sammen med hvidhvalen og grønlandshvalen er narhvalen en af kun tre **arter**, der lever hele deres liv i de kolde arktiske farvande. De overvintrer i tæt **pakis**, hvor de kommer op og trækker vejret i sprækker og åbninger i isen. Om sommeren bevæger de sig til lavere, isfri vande nær kysterne.

Udvokset længde 4.6 meter
Udvokset vægt 1,600 kg
Maksimal alder >100 år
Spiser fisk og blæksprutte
Gruppetørrelse 2-10
Rovdyr spækhugger, isbjørne

IUCN-status sårbar (2023)
Forekomst i Nordatlanten
85,000-100,000
Jaget i 🇸🇪 472 hvaler/år
Gennemsnit 2019-2023

Trusler:

Klimaforandringer

Jagt

Forurening

Støjforstyrrelser

Narhval *Monodon monoceros*

🇩🇰 Náhvalur 🇸🇪 Qilalugaq qernertaq 🇫🇮 Náhvalur 🇳🇴 Narhval 🇬🇧 Narwhal

Narhvaler er lette at kende på deres **stødtand**, som er en hul hjørnetand i overkæben. De fleste har én **stødtand** (i venstre side), men 1 ud af 500 hanner har to. Hannerne får kun sjældent en **stødtand**, og der har kun været ét kendt tilfælde af en hun med to **stødtænder**. Tandens begynder at bryde frem, når narhvalen er omkring to til tre år gammel. Når tanden vokser, snor den sig i retning mod uret. Den kan blive op til 3 meter lang. **Stødtænderne** er overraskende fleksible: De kan bøjes op til 30 centimeter uden at knække. Der er mange teorier om **stødtandens** funktion – at hvalen kan bruge den til at bore gennem isen, til at mærke ændringer i havvand eller til at spidde fisk med. Det mest sandsynlige er, at **stødtanden** er et **sekundært kønskaraktertræk**, som hanner kan bruge i kampen om social rang eller til at tiltrække hunner med, som ofte vælger hanner med længere **stødtænder**.

En narhval stiger op for at trække vejret © Paul Nicklen/ National Geographic Stock/ WWF-Canada

Kraniemorfologi © Mikkel Høegh Post

Narlugaen er en **hybrid** mellem en narhval og en hvidhval, hvor andetleddet, -luga, kommer af en del af det oprindelig russiske navn for hvidhval, belukha, der betyder "hvid". I slutningen af 1980'erne fangede en inuitjæger et unikt dyr med grå hud, hvidhval-lignende **luffer** og en hale, der lignede en narhvals. Dets kranium viste træk fra begge **arter**, men det mest markante var dyrets **tænder**: Den havde 18 tænder, der stak udad og tydede på, at dyret var **bundæder**, der brugte tænderne som skovle til at rode gennem sand med. En DNA-analyse afslørede, at dyret var en han og var **afkom** af en narhvalmor og en hvidhvalfar.

Forskning: Narhvaler er en af kun tre **arter**, der lever hele deres liv i de kolde farvande i Arktis. Hvordan har de **tilpasset** deres kroppe til livet i et koldt **miljø**?